

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE ÖLÇME: TEMEL KAVRAM VE UYGULAMALAR

Yrd. Doç. Dr. Ömay ÇOKLUK

Dr. Atilla YELBOĞA

Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU

ÖZET

Bu bölümde insan kaynakları yönetiminde ölçmenin önemi üzerinde durulmaktadır. Öncelikle ölçmenin tanımı ve ölçme türleri hakkında bilgi verildikten sonra insan kaynakları alanında kullanılabilecek bir ölçme aracı geliştirme süreci ele alınmıştır. Bu süreç içerisinde önemli olan, ölçmenin amacı, ölçülecek özelliklerin tanımlanması, maddelerin (soruların) yazılması, ölçme sürecinin planlanması, pilot çalışma ve ölçme aracının teknik özelliklerinin ortaya konarak ölçmenin yapılması üzerinde durulmuştur. Geliştirilen veya çeşitli kişi/kuruluşlardan edinilerek kullanılan ölçme aracının uygulanmasında, verilerin toplanmasında ve analiz edilmesinde dikkat edilecek konular yine bu bölüm içinde sunulmuştur.

GİRİŞ

Herhangi bir örgüt içerisinde insan kaynakları bölümünün temel işlevi çeşitli amaçlarla birey veya işgören davranışını anlama ve karar verme sürecinde yönetime raporlama yapmaktır. Bunun için de örneğin personel seçme sürecinde, uygulanan çeşitli ölçme araçları ile işgörenlerin farklı özellikleri (*sayısal - sözel algılama, kişilik v.b.*) ölçülür veya işgörenlerin örgüt içindeki uygulamaları nasıl algıladıklarını öğrenmek için onlardan bilgi toplanır. İnsan kaynakları çalışanları, farklı konulara ilişkin toplanan bu verileri düzenlemek, yorumlamak ve sonuç çıkarmak için çeşitli istatistik yöntemler kullanırlar. İstatistik yöntemler, betimsel istatistik ve anlam çıkarıcı istatistik olmak üzere iki kategoride incelenir. Betimsel istatistik bir grubun özelliklerini betimlemek amacıyla kullanılan frekans, yüzde, merkezi eğilim ölçüleri, değişkenlik ölçüleri ve korelasyon katsayıları gibi yöntemleri içerirken, anlam çıkarıcı istatistik, evren (aynı özellikleri taşıyan birimlerin tümü) hakkında hangi tahminlerin yapılabileceğine karar vermede yardımcı olur. Bu bakımdan ele alındığında istatistiğin önemli bir boyutunu ölçme oluşturmaktadır. İnsan kaynakları çalışmalarında öncelikle